

HANNAH AYAK IDEM ỌNỌ ABASI (UKPEP-ŃKPỌ EMI ABAŃADE USEN MME EKA)

1 Samuel 1:1-28
QYQHỌ UKPEP-ŃKPỌ 71

Eke Ikpọ Owo

IKỌ IBUOT: “Kpono usọ ye uka (emi edi akpa ibet eke asańade ye uńwọń); man ọkpọfọn ye afo, afo okponyũ odu uwem ebighi ke isọń” (Ńwed Mbon Ephesus 6:2, 3).

I Eka Emi Ekenyenede Mbuọtidem Ke Israel

1. Enye ekedi ńwan Elkanah, 1 Samuel 1:1
2. Enye ikenyeneke nditọ, 1 Samuel 1:2
3. Elkanah ye ufọk esie ekekpọn Abasi nte ibet etemede, 1 Samuel 1:3, 4; Deuteronomy 12:5-7
4. Hannah ama okut ọkpọsọń ukọbọ, 1 Samuel 1:5-8; 2 Timothy 3:12; 1 Peter 2:23; James 5:10, 11

II Akańa Emi Enamde Enọ Jehovah

5. Esit esie ama otimere ndien enye ọbọń akam ọnọ Abasi, 1 Samuel 1:9, 10; Psalm 61:1-4; 66:18
6. Enye oyom Abasi eti-eti ke abańa udọń esit esie, 1 Samuel 1:11-16; Genesis 32:24-26; 2 Chronicles 15:15; Psalm 38:9
7. Hannah ọbọ idiọńọ ete ke emekop akam esie, 1 Samuel 1:17, 18; Mme Hebrew 11:4; Ńwed Mbon Rome 8:16
8. Abasi ama eti enye, 1 Samuel 1:19, 20; Isaiah 59:1; 1 Peter 3:12; John 9:31; Genesis 32:28

III Edisio Akańa

9. Esit esie ọkọwuhọ ke uduak oro, 1 Samuel 1:21-23; Genesis 22:1-8; Mme Hebrew 10:7
10. Ama anam uwa ediyak nnọ, 1 Samuel 1:24, 25; Leviticus 27:28; Deuteronomy 23:21; Ecclesiastes 5:4
11. Ikọ-ntiense Hannah ayarare, enyũ efiọk Abasi esie nte anam-akpanikọ, 1 Samuel 1:26, 27; 1 Ńwed Thessalonica 5:24; Eriyarare 19:11
12. Enye ama ayak Samuel esin ke ubọk ukpeme Abasi, 1 Samuel 1:28; Mme Ńke 22:6; Jeremiah 17:7, 8; 1 John 3:21; Mark 5: 22-43; Matthew 15:22-28

SE EKPEPDE EBAŃA

Eseme Qwọń-esit Hannah

“Hannah ọdọhọ ke esit esie; mkpọk-inua esie onyũ enyeńe, edi owo ikopke uyo esie.” Hannah okodu uwem owo Abasi: onyũ aka ke Ufọk-Abasi ndikpono Abasi, enye ama onyũ ayak uwem esie ọnọ Abasi ańwa-ańwa, anam kpukpru se Ibet eketemede. Edi ke usen emi, enye akayak idemesie ntọtuńọ-ntọtuńọ ọnọ Abasi akan nte enye ekesinamde, ndien emi ama ada ibọrọ edi.

Ke eyo esie iban eke minyeneke eyen ema esibọ esuene, ndien Hannah ama ọfuhọ eti-eti nte enye ebeńede Abasi eyen-eren. Ke akpanikọ enye ama ọbọń akam emi ke mme usen edem, edi nte ini ebighide ndien enye ibọhọ ibọrọ, enye ọdọdiọń ọsọńọ ke akam. Akam emi ama ọsọń tutu inua ikemeke nditiń ebeńe esie, esit esie ikpọń ekeseme ọnọ Abasi. Enye ọkọbọń akam ke ata esit esie, ndien Abasi okop eseme esie.

Akam Hannah ama ọtuńọ: enye ama okut ukut, “esit ọdiọk enye ...onyũ atua ọkpọsọń eyet.” Hannah ańwańa esit esie onyũ akańa akańa ete edieke Abasi edinọde imọ eyen eren, imọ iyemen enye ibuọt Abasi ke kpukpru usen uwem esie. Enye akanam ediomu ye Abasi ke uwa. Abasi ama ọfiọk ete ke enye eyenam se ọdọhọde onyũ ọnọ enye ebeńe esie.

Ediyak Idem Nnọ Abasi Man Ebọ Ibọrọ Akam

Nnyin ńko inyene ndiyak idem nnọ Abasi man ibọ ibọrọ akam. Ke ini nnyin itienede Abasi iyom erinyańa, inyene ndifiori nte ekpeme ufọk-ńkpọkọbi emi okokutde utibe erifak Paul ye Silas nsio ke ufọk-ńkpọkọbi: “Nnyene ndinam nso man enyańa mi?” Enye ama onyime ndisana kpukpru ńkpọ nyak man ọfiọk Christ; ntre ńko ke nnyin isana kpukpru ńkpọ eke ifiọkde iyak ke ini itienede Enye ye erikabare-esit.

Edieke ima ikọbọ erinyańa, nnyin isọp ndikut nte ke ediyak idem eke okponde akan eke akpa odu man eyet nnyin isana ofuri-ofuri. Paul ama etiń ọnọ mbon Rome ete: “Mmọdo mmada mbọm Abasi mkpe mbufo ubọk, nditọ ete mi, nte eda ikpọhidem mbufo enọ Abasi nte odu-uwem uwa emi asanade, emi onyũ enemde Abasi ndibọ; koro emi edide uwa eke anade ọnọ mbufo ndiwa” (Ńwed Mbon Rome 12:1) Abasi okot nnyin ete iyak idem inọ Enye ntọtuńọ-ntọtuńọ nte edinamde nnyin inyene edisana uwem; ndien ke inamde esit nnyin osim oruk idaha oro oto ke

ediyak idem ofuri-ofuri nno uduak Esie, Enye eyenam ikañ oshuore edita uwa nnyin onyũ anam utom edinam-asana oyoqo.

Oro inamke ediyak-idem etre. Nte nnyin ikade iso isaña ke uñwana, ekpep nnyin ndiyire ye Abasi ata ntotoño-ntotoño. Udõn odu ke esit nnyin oyom Iberedem emi edidukde edidu do ke ini ibõde uduok-mmõn Edisana Spirit ye ikañ. Nnyin iyak kpukpru ñkpõ inõ Abasi ke ofuri ukeme nnyin; mbon ima nnyin, mme ufõk nnyin, mme uwem nnyin, ke ndinam utom Esie. Nte ediyak-idem nno akade iso, ntre ñko ke mbuõtidem nnyin õkõri. Ndien ke nnyin isimde idaha emi iyakde kpukpru ñkpõ, mbuõtidem eyemum eñwoño akama, ubõn Abasi onyũ oyoqo ke ukpõn nnyin. Abasi okpono Ikõ Esie onyũ õdõn Edisana Spirit ediyõqõ ke esit emi anade ukpõk, emi ema ekeyet, enam afia enyũ edomo.

Uñwana Ke Ufõk-Abasi

Edi ntak osuk ododu ndiyak idem ñkan nte ke akpa. Ana nte esana idem eyak enõ Abasi ke usen ke usen man ikañ oro õdõdõn asak ke esit nnyin. Ererimbot ke õsõsõ okim akan nte ekedide, ndien owo Abasi enyene ndiyak aran ke utuenikañ esie asak ayama edieke enye odoride enyin ndidi uñwana nno mmõ eke esopde usuñ man ada mmõ osim ebiet ubõqõ ke Christ.

Ndusuk owo edõqõ ete ke etebe mmõ ikpe, eyet mmõ esana, ke imonyũ ibõ uduok-mmõn Edisana Spirit, ndien ke imebeñe idem ndika Heaven. Edi etie nte mmõ ifiõkke utom eke asañade ye mme utibe enõ oro. “Baba owo nnyin kiet iduhe uwem inõ idem esie” (Ñwed Mbon Rome 14:7). Ufõk-Abasi enyene utom, oro edi ndiyama ke ererimbot emi ekim idiõk-ñkpõ ama okofuk. Ndien mmõ eke ememde ke ediyak-idem nno, me efiakde edem ekpõn Abasi edi mme uñwana eke miyamake.

Andiwet Psalm õkwõ ete: “Abasi Ibom, kpa Jehovah, õdõqõ, onyũ okot ererimbot õtõõde ke edem usiahatin tutu osim ke edem emi enye osopde. Abasi etie ke Zion emi eyede ama ayama” (Psalm 50:1, 2). Zion eke Spirit edi Ufõk-Abasi Christ, Ufõk-Abasi Ikpan, ndien ikõ Esie kiet-kiet enyene ndibem iso nyama man enõ Ufõk-Abasi ubõn, uñwana oro onyũ ebe oduk ererimbot.

Nso utõ idõñesit ke edi ndisobo ye eren me ñwan emi ayakde idemesie ofuri-ofuri õõ Abasi! Spirit Abasi ke uwem mmõ ayama. Abasi abana oruk uwem oro ye ñkpõ-mbana eke spirit: “Nyedat esit eti-eti ke Jehovah, ukpõn mi eyebre abaña Abasi mi: koro enye emesine mi edisine-ñkpõ erinyaña ke idem, amada ekura edinen ido ofuk mi, kpa nte õdõ-ñwan ayarade anyanya esiemõ, ye nte ñwan ndõ esinede ñkpõ mbana esie ke idem” (Isaiah 61:10).

Ndisio Mme Akaña

Ata ediwak owo esinam akaña edi ke ekemde ini ndinam se mmõ ekeñwoñoqõde, mmõ efiak edem. Edi Hannah ama akaña akaña õõ Abasi ndien iketreke ndisio enye. Enye ikebetke tutu eyen okpon man enye adara uyen esie ke ufõk ndien edida enye õsõk Abasi, edi ke ndo-ndo oro osiode eyen ke eba, ada enye õsõk oku, Eli, onyũ ayak ediye eyen esie õõ ndinam edisana utom. Enye ama ama eyen eñwoño oro, edi ama Abasi akan, onyũ õfiõk ete ke Abasi ama Samuel ñko.

Abasi ama esit emi ayakde enõ Enye, emi onyũ esinde idem ndinam utom; edi Enye iyomke ñkpõ ekededi eke inyenede, edieke nnyin miyakke idem nnyin ofuri-ofuri inõ Enye. Enye õdõqõ ete ke Imõ inyene mme ufene ke tõsin ikpõ obot, ndien edieke biõn õkpõdõnde Imõ, Imõ ikpõdõqõke nnyin. Abasi oyom nnyin iyak idem inõ Enye ke usuñ eke nnyin idikemede ndiyak Enye anam uduak Esie ayarare oto ke uwem nnyin. O, edieke nnyin ikpekemede nditiñ ye David, “Mmama ndinam se Afo amade, O Abasi mi, mbet fo enyũ edu mi ke esit” (Psalm 40:8).

Ediyak Idem Ntõtuño-Ntõtuño

Abasi ke oyom ntõtuño ediyak idem eke ediwotde obukidem, midinyũ ibatke uwem nnyin ke ñkpõ tutu mkpa; emi edisemede kpukpru usen oyom iso Esie, ye edikaka iso nnyene ebuana ye Andibot nnyin. Paul õdõqõ mme anditiene-Christ ke Colossae ete: “Koro mbufõ ema ekpa ema, uwem mbufõ onyũ odibe ye Christ ke Abasi” (Ñwed Mbon Colossae 3:3); ye mbon Corinth enye ete: “Koro kpukpru ini ke edada nnyin ye uwem ayak enõ mkpa kabaña Jesus, man uwem Jesus onyũ õwõõ owut idem ke obukidem nnyin emi edikpade” (2 Ñwed Corinth 4:11). Uyai ediyak-idem ke esit-esit õsõn ebe se ekemede nditiñ añaña edi otim añaña mmõ emi enyenede enyũ eñwanade ndidiana ye Abasi nyom se ifõnde ima.

Ndikut ukut ye Christ edi mfefere ñkpõ ndiyõ õõ mmõ eke esanade uwem mmõ ayak. Ke ñkañ obukidem, Hannah ndidianare ñkpõn akpan esie edi se ikpõõde enye õkpõõn mfuhõ; edi enye ama ayak enye ofuri-ofuri õõ Abasi, ama onyũ anam akakan ediyak idem nte udõn esie ekedide; ndien Abasi õõ enye uko ndisio akaña esie.

Ke Jesus okõde nditõ Esie edikut esisit ukut ke ntak Esie, ndusuk ini mmõ esik idem ekpõn nsinere oro, midighe mmõ esuk Abasi uyo. Enye ekeme ndiyak idomo edi man ayarare me ntõtuño ediyak-idem emi ikanamde ke ini nnanenyin okõtim oto ke esit õwõõ. Mmõ eke ayakde idomo anam utom eke odõde ke uwem mmõ ewõõ eda edi mmõ eke edarade mme mfri emem edinen-ido.

Eti Utebe Emi Otode Rose Emi Esibede

Edieke afo oyomde ata eti utebe oto rose, sibe flawa esie ndien utebe oro eyeworọ. Ukem oro ke edi ye nditọ Abasi. Da idomo, ukut, ye ndutuhọ sibe mmọ ndien eyeto ke uwem eke anuahade ntre inem ye uyai eworọ emi edidide nkpo edidiọn ọnọ mmọ efen. Kpukpru ndisana owo emi ema ekeyet ke Iyip Jesus, emi esọnọde eda ke oyobio, enyuñ esimde mbehe heaven eyekom Abasi ke nsinsi nsinsi ke nda-usuñ ọkpọsọn ubok Esie, ndien eyedọhọ ke ini oro, ke midighe ke emi, ete “Mme usuñ Esie efon ekan.” Baba owo kiet ikpafiakke edem ikpọn nda-usuñ Esie, edieke okpotimde ọfiok ubon eke ediyararede ke usen oro. Ke edibe ke idomo, ediwak owo eworọ eda edi nti nkpo-utom, ekañ idem, enyuñ ayak uwem ntọtunọ-ntọtunọ enọ Abasi.

Utip Hannah

Oto ke nyak-idem Hannah, eka kiet emi ekanamde nkpo ke ofuri esit ọnọ Abasi, idut Israel ema ebuana ke ifiok ye nda-usuñ spirit emi okotode kiet ke otu ikpo mme anditiñ ntiñ-nnim ikọ. Hannah ama ekpep eyen esie nsuk-ibuot ke ufok, ye ndibak Abasi, emi ekebeñede enye idem onim ndiboro, ke ini Abasi okokotde: “Dohọ; koro owo fo omọn okop.”

Kere se ọkpọkọworo ọnọ Israel edieke owo emi akayakde idem ọnọ Abasi mikpokoduhe “ndimen utuenikañ nkama” ke ini Eli okoyomde ndiyak utuenikañ Abasi onime. Abasi esinyene owo emi Enye ọbuotde idem, emi enyenede ndiduk “nda ke ufañ” ke ini etiede nte Ukpep-Nkpo-Christ omọn etre. Mfin, anie owo ayak idem ntọtunọ-ntọtunọ eke edinamde Abasi odorenyin ke enye, emi edinyuñ otimde enye idem ndituak nda ke ini eyomde, nnyuñ ndohọ, “Se mi; dọn mi utom”? “Ekunam utom enyin owo, nte mbon mbukpek, edi enam se Abasi amade ye esit kiet” (Nwede Mbon Ephesus 6:6).

Eyom Mme Eka Emi Ebakde Abasi Mfin

Ke ndiok eyo emi, mme eka emi ebakde Abasi, mme Hannah eyo mfin, ke etim eyom ke ererimbot. Unana edisuk ibuot nnọ ukara ete ye eka, emi ọsuñode ke edisin item Abasi ye item owo ke ndek, anam nsọn-ibuot ke otu nditowon ewak, nti mme ekpeme-mbet inyuñ ikemeke ndikan mmọ. Usuñ nditre mfina emi edi nditọnọ ntak nnyene ufok emi ebakde Abasi emi enyenede nditeme eyen-owon nte ekemde ye usuñ esie.

Ọnọ didie edidemere ndikut uwem eyen-añwan emi amade Abasi onyuñ otim ekpemedede ndikpep nditọ esie mme akpanikọ emi edude ke Ikọ Abasi! Emem ye edidiọn emi etode Heaven edoro eka ke ofuri ufok esie emi etienede usuñ emi. Ima Abasi ke esit eka anam enye ekere abañ usuñ ofuri ufok esie (Mme Nke 31:27), onyuñ etiñ enyin ke ndibok nditọ esie man mmọ efiok nkpo esim erinyaña ukpọn (2 Timothy 3:15), ekunyuñ enam idiok-nkpo edue Abasi (Psalm 119:11).

MME MBUME

1. Nso ñworo-nda ido okodu ke ufok Hannah?
2. Nso ke ekeyom eto Hannah man enye enyene ndon esit esie?
3. Nso ke inyene ndinam man ibọ iboro akam nnyin?
4. Nte Hannah ama abat akaña esie ke iso Abasi nte akpan nkpo?
5. Nte enye ama anam ubighi ke ndisio akaña esie?
6. Nso idi ntak emi nsọn-ibuot ke otu nditowon odude?
7. Didie ke Nwede Abasi ọdohọ mme ete ye eka ekpeme nditọ mmọ?